

pool (Maarja-Magdaleena piirides), ebasele ge oru-veelahe. Kudinalt külalood mööda Aruküla kaudu ning Roela Suurmetsa serval asuvast metsavahi-majast (sügav kaev!) mööda Roela möisa (7 km) ning sealt Linnamäele ja Tartu-Narva maanteele ning seda ja Kullavere oru pahempoolset serva mööda Vassevere servakuhjatiste alale (Roelast 6 km), kus huvitavad, soost töusvad vallseljakud. Roela vallamajast ja Vassevere-Kallivere koolist mööda tagasi Roela möisa (3 km), kust kirikuteed mööda lamedate, pöldudega kaetud voorte üle Tooveresse (9.5 km). Tee viib üle Verioja orulammi ja tõuseb pikkamööda, jätkes möned voore nõlva uuristunud sälkorud ja liiva-augud pahe male poole, üles Kallivere-Ronivere voorele, kust avaneb lai väljavaade orundiks laineva Verioja moldoru üle. Tooverest on Kõduküla ja Soomevere kaudu (jaolt tüübilsed ahelküljad) Kuremaa möisa 6.4 km, edasi Patjala-Mõisamaa kaudu Kassinurme mägedesse 8.5 km ning sealt Kaarepere jaama 6.5 km. Seega kokku 68 km ümber, mille võiks jagada kolme päeva peale: esimesel päeval näit. 20 km (Kaarepere jaamast Kudina möisani), teisel 26 km (Kudinalt Toovereni), kolmandal 22 km (Tooverest tagasi jaama). Kõige lühemat teed mööda, nimelt Kaarepere ja Prossa möisa ning Mõisamaa, Eerikvere ja Maarla küla kaudu (jaolt halb küla tee!), on Kaarepere jaamast Roela möisani 17.2 km.

Kirjanduslised allikad. Jahrbuch für Genealogie, Heraldik und Sphragistik, 1911, 1912 u. 1913. — Mitau 1914. — Körber, Ed. Phil.: St. Bartholomei und seine Prediger (käsikirjana Palamuse kiriku arhiivis). — Lundström, E.: Hiiglapuud Eestis. „Postimees“ 1921, nr. 294. — Mühlen, L. v. z.: Der geologische Aufbau Dorpats und seiner nächsten Umgebungen, Sitz.-Ber. d. Naturforscher-Ges. bei d. Univ. Dorpat XXI, Ihk. 1—68. Dorpat 1912. — Stryk, L. v.: Beiträge zur Geschichte der Rittergüter Livlands, I. Dorpat 1877. — Westrén-Döll, A.: 1) Vornamen estnischer Personen, die in alten St. Bartholomäischen Kirchenbüchern verzeichnet sind, Sitz.-Ber. d. Gel. Estn. Gesellsch. 1912—20, Ihk. 167; 2) Im St. Bartholomäischen Kirchspiel gebräuchliche volksetymologisch gebildete Bezeichnungen für Arzeneien, sealsamas, Ihk. 169; 3) Drei alte Leichensteine in der Kirche zu St. Bartholomäi, sealsamas, Ihk. 173; 4) Die St. Johanniskapelle im Kirchspiel St. Bartholomäi, sealsamas, Ihk. 174. — Kaartideest on kõige tähtsam 1-verstaline topograafiline kaart, mille järele kõrgused ja kartomeetrilised andmed on arvatud.

Arhiivid. Mainimisvääriline ainult Palamuse kiriku arhiiv, milles raamatud algavad 1834. aastast (on ka üksikuid vanemaid dokumente, protokolle ja raamatuid, alates 1627. aastast).

[**Kaastöölised.** Palamuse Kodu-uurimise Seltsi liikmed: öp. A. Arnold (Roela vald); prof. Dr. J. G. Granö (ptk-d „Asend“, „Loodus“ ja „Rändajaile“; morfoloogilised, geoloogilised ja kartomeetrilised andmed); üliöp. O. Jürgenson (Kaarepere vald); üliöp. E. Kant (Kuremaa järve kaart); üliöp. G. Kimmeli (arvustik); prof. Dr. H. Koppe (järved, kalad); üliöp. H. Moora (ptk-d „Ajalugu“, „Muinasjäänused“, „Mõisad“ ja „Kirikud, palvemajad, surnuaiad“; ajaloolised ja statistilised andmed); öp. A. Mälson (Kuremaa ja Kudina vald); üliöp. H. Rummel (kihelkonna kaart); mag. geogr. J. Rummel (osalt ptk. „Arvustik“; toimetustöö); vallasekr. F. Saag (Kaarepere vald); mag. geogr. A. Tamme-kanan (osalt ptk. „Arvustik“); vallasekr. O. Teppan (Kuremaa vald); praost A. Westrén-Döll (arvustik, ajalugu, kirikud, kirjandus); üliöp. E. Witoff (päevalpidid); üliöp. J. Öunapuu (ptk-d „Arvustik“ ja „Inimene“; statistilised andmed).]